

פרשת תולדות

קטע משיחת ל"ג בעומר ה'תשמ"ג בעת ה"פאראד"

ישנו מדרש נפלא שמחזק יותר את העניין: כיצד יכול ילד קטן - או מי שהוא "ילד קטן" בדיעותיו בענייני יהדות - לרסן את עצמו כשמתחשק לו לקחת משהו מהזולת?

שהרי הדבר מפתה מאוד. כיצד הוא יכול לשלוט בעצמו שאפילו לא יסיג את גבול חברו, כמו לדוגמה, לקנות משחק או ממתק שמישהו אחר ראה את זה לפניו ורצה לקנות את זה? עליו להיזהר שלא להסיג גבול ולפגוע בזכויות הזולת, על ידי שהוא יאמר למוכר: "אתן לך מטבע נוספת, ותמכור את זה לי". זה "שנאווי עליך": אם היו עושים זאת לך, לא היית מסוגל לסבול את זה. מהיכן אנו מקבלים כוח לשלוט בעצמנו?

אומר המדרש על הפסוק "אלוקים ניצב בעדת א-ל, בקרב אלוקים ישפוט": הקב"ה אומר שהוא נמצא, והוא "ניצב" - מלה שמשמעה עמידה בכל התוקף - "בעדת א-ל", במקום שנמצאת "עדה", הרבה אנשים, שקשורים עם "א-ל", עם הקב"ה, עם אלוקות.

מספר המדרש: מתי זה התרחש? זה התרחש לראשונה אצל היהודי הראשון, אברהם - "אחד היה אברהם". בשעה שאברהם אבינו, שכל היהודים הם צאצאיו, כולל אתכם, הילדים; כשאברהם היה "יושב פתח האוהל", כשהוא יושב ליד דלת הכניסה לאוהל שלו, אזי "וירא אליו ה'", הקב"ה התגלה אליו. אברהם אמר לקב"ה שזה לא יאה שהוא יושב בשעה שהקב"ה מתגלה אליו. שכן, בשעת מעשה, כש"וירא אליו ה'", כשהקב"ה התגלה אליו, אברהם היה יושב. ענה לו הקב"ה שימשיך לשבת, משום שלקב"ה יש תענוג מכך שהוא עומד ליד אברהם אבינו מכיוון שאברהם אבינו קיים מצוות, הוא היה מכניס אורחים ומקיים מצוות נוספות.

והקב"ה הבטיח לו שכך זה ימשיך בעתיד: לאברהם יוולדו נכדים ונינים, עד סוף כל הדורות, ובשעה שהם יהיו עדיין קטנים מאוד, בגיל שלוש או ארבע, הם ילכו לבית-ספר, למקום שבו מלמדים אותם תורה, ואז יהיה "אלוקים ניצב בעדת א-ל", הקב"ה יעמוד לידם. הילדים ילמדו תורה כשהם יושבים ולקב"ה יהיה תענוג, מכיוון שאלה הם נכדיו של אברהם אבינו, ומדובר בילדים שקשורים ב"א-ל", באלוקות, על ידי לימוד תורתו וקיום מצוותיו, הקב"ה יתייצב מעליהם, וישמור עליהם ויגן עליהם, כפי ששמעתם לפני כן, ש"הנה השם ניצב עליו".

והמדרש מוסיף, שמדובר בילדים קטנים, החל מגילאי שלוש או ארבע. ועמידת הקב"ה היא באופן של "ניצב" - כך היא הלשון בתורה - ו"ניצב" פירושו - בכל התוקף. והתוקף הזה מועבר אל הילדים, כך שהם מבטלים את היצר הרע ומתעלמים ממנו לגמרי. היצר מנסה לשכנע את הילד, שמכיוון שהממתק הוא טוב והמשחק הוא יפה, עליו להתעלם מהעובדה שילד אחר היה הראשון שרצה את זה. ובוודאי שהוא לא צריך למהר לתת כבוד לילד אחר.

פרשת תולדות

אבל הילד מבטל לחלוטין את היצר הרע, כך שהיצר כלל אינו תופס מקום לגביו, משום שהילד קשור ב"אלוקים ניצב בעדת א-ל", בתוקף של הקב"ה, כתוצאה מכך שהוא קשור ב"לשמש את קוני". ואז היצר הרע בוודאי מתבטל לחלוטין, והילד זהיר הן ב"סור מרע" והן ב"עשה טוב", ועד לאופן של "לנהוג כבוד זה בזה", שנותנים כבוד איש לחברו. ואז אנחנו מתאחדים "כולנו כאחד", שכל היהודים מאוחדים כמו דבר אחד.

ואז מתקיימת הבקשה "ברכנו אבינו" - שהקב"ה מברך אותנו בכל הברכות, ובוודאי בברכה הראשית, בברכה העיקרית: שבמהרה בימינו ממש, מהר מאוד, "נאו", הקב"ה גואל כל ילד ואת כל הילדים, יחד עם האחים והאחיות וההורים והסבתות והסבים שלהם, "בנערינו ובזקנינו, בבנינו ובבנותינו!"